

Kiwa HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat	kiwa	
Henkilösertifiointi		2024-02-29	Sivu 1 / 9

1 Yleistä

Tässä ohjeessa kuvataan valtioneuvoston asetuksissa 403/2008 ja 1050/2011 mainittujen nostolaitteiden tarkastajien sertifiointikäytäntö, sertifiointin hakeminen ja sertifiointin ylläpito. Laitetyypit, jotka tämä hakuohje kattaa ovat:

- Autonostimet
- Betonipumppuautot
- Henkilönostimet
- Teollisuusnosturit
- Kuormausnosturit
- Alusten lastinkäsittelyn nostolaitteet

Nostolaitetarkastajien sertifiointitoiminta täyttää SFS-EN/ISO/IEC 17024 sertifiointistandardin vaatimukset ja toiminnassa noudatetaan Kiwa Sertifiointi Oy:n toimintajärjestelmää. Sertifiointitoimintoja valvoo sertifiointilautakunta ja nostolaitetarkastajien sertifiointin tukiryhmä.

Sertifiointeja myönnetään kahta tasoa, Taso 1 kattaa pätevyyden suorittaa määräaika- ja käyttöönottotarkastuksia ja Taso 2 lisäksi perusteellisia määräaikaistarkastuksia. Sertifiointeja voivat hakea kaikki halukkaat, jotka täyttävät sertifiointiedellytykset.

Ohje ja hakemuskavakkeet ovat tulostettavissa ja ladattavissa Kiwa Kiwa:n kotisivuilta. Käsittelyn nopeuttamiseksi edellytetään, että hakemus tehdään Kiwa Kiwan sivuilta löytyvää hakemuskavaketta käyttäen ja se lähetetään hakemukseen kuuluvine liitteineen Kiwa Sertifiointi Oy:lle (sähköpostilla, mikäli mahdollista).

2 Pätevyysvaatimukset

Sertifiointiedellytykset koostuvat pohjakoulutuksesta, nostolaitetarkastajakoulutuksesta, tarkastajatutkinnosta ja vaaditusta kokemuksesta.

Kiwa HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2024-02-29	Sivu 2 / 9

2.1 Koulutusvaatimukset

2.1.1 Pohjakoulutus

Tehtävään sopivana koulutuksena pidetään sähkötekniikan, autotekniikan, konetekniikan ja koneenrakennustekniikan alalla tai näihin rinnastettavilla aloilla suoritettuja tutkintoja. Varsinaista pohjakoulutusvaatimusta ei kuitenkaan ole, mutta pohjakoulutus vaikuttaa vaadittavan kokemuksen määrään. Koulutus tulee osoittaa todistuksilla.

2.1.2 Nostolaitetarkastajakoulutus

Henkilön täytyy olla suorittanut hakemuksen kohteena olevien nostolaitteiden tarkastamiseen liittyvä lisäkoulutus. Tarkastajakoulutuksen järjestäjän tulee olla sertifiointielimen hyväksymä koulutaja. Koulutuksen tavoitteena on, että tarkastaja pystyy todentamaan määräysten ja laitteiden vastaavuuden ja hänellä täytyy olla kyky arvioida puutteiden turvallisuusmerkitystä ja jatkotoimenpiteiden tärkeyttä esim. onko kyseessä vakava poikkeama, joka pitää korjata välittömästi ennen laitteen seuraavaa käyttöä.

Sertifiointiin edellyttämän koulutuksen voi hankkia koulutusta järjestävän organisaation kursseilla.

2.1.2.1 TASO 1

Pätevyystason 1 koulutuksen kesto on vähintään kolme (3) työpäivää sisältäen ainakin nostolaitteita koskevat määräykset ja säädökset, nostolaitteiden rakenteet ja toimintaperiaatteet, tarkastusvaatimukset ja -käytännöt, tarkastajan velvollisuudet ja vastuut sekä tarkastuksen tekemiseen valmentavia käytännön harjoituksia.

2.1.2.2 TASO 2

Pätevyystason 2 koulutuksen kesto vähintään kaksi (2) työpäivää sisältäen ainakin lainsäädännön perusteellisen määräaikaistarkastuksen osalta, NDT-tarkastustavat, rakenteiden väsymisen ja käytön rasittavuuden arvioinnin perusteet, turvallisuuden kannalta tärkeät kokoonpano-osat, tarkastajan rooli, velvollisuudet ja vastuut, johtopäätökset ja raportointi sekä perusteellisen tarkastuksen tekemiseen valmentavia käytännön harjoituksia.

2.2 Kokemusvaatimukset

2.2.1 Taso 1

Henkilöllä täytyy olla käytännön kokemusta nostolaitteiden suunnittelusta, valmistuksesta tai asennuksesta, huollosta, korjauksesta tai tarkastuksesta. Kokemus täytyy olla ensisijaisesti hakemuksen kohteena olevista nostolaitteista, mutta niihin rinnastettavien laitteiden ja huoltoon, korjaukseen ja asennukseen liittyvä kokemus voidaan ottaa huomioon osana kokemusta sertifiointielimen harkinnan mukaan.

Vaaditun kokemuksen määrä riippuu pohjakoulutuksesta taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko1: Vaadittu kokemus on esitetty vuosina

Pohjakoulutus	Vaadittu kokemus
Dipl.ins., insinööri, tekniikko	2 vuotta
Ammattikoulu	3 vuotta
Ei alaan liittyvää koulutusta	4 vuotta

Kokemus on osoitettava työtodistuksin tai niihin rinnastettavin selvityksin.

Sertifiointi voidaan hakijan halutessa tai sertifiointielimen harkinnan mukaan rajoittaa koskemaan vain nostolaitteita, joista hakijalla on koulutusta ja kokemusta esim. tietäntyyppisiä tai tietyn valmistajan nostolaitteita.

Sertifiointielimellä on mahdollisuus harkita hakijalta edellytetyn kokemusajan lyhentämistä enintään 1/3 taulukon 1 mukaisesta vaatimuksesta. Kokemusaikaa arvioitaessa voidaan esim. ottaa huomioon henkilön työskentely nostolaitteiden parissa siten, että jatkuvasti nostolaitteiden parissa työskentelevillä aika voi olla lyhyempi kuin taulukossa 1. Kokemus on osoitettava työtodistuksella, jonka liitteenä on tarvittaessa tarkempi selvitys käytännön kokemuksesta.

2.2.2 Taso 2

Pätevyystason 2 sertifiointi edellyttää kokemusta nostolaitetarkastuksista, mikä osoitetaan:

- 24 kuukauden nostolaitetarkastajan sertifioinnilla sekä
- 50:llä tehdyllä määräaikais- ja/ tai käyttöönottotarkastuksella.

Kiwa HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat	kiwa	
Henkilösertifiointi		2024-02-29	Sivu 4 / 9

2.3 Tutkinto

Henkilön on osoitettava nostolaitteisiin liittyvien rakenteiden, säädösten ja määräysten tuntemus sekä kyky suorittaa tarkastustehtäviä. Nämä osoitetaan tarkastajatutkinnolla, johon kuuluu sekä kirjallinen säädöksiä ja määräyksiä koskeva tentti, että käytännön tarkastuksen suoritukseen ja raportointiin liittyviä tehtäviä.

Tutkinto voidaan suorittaa yhdelle tai useammalle nostolaitetyypille tai tasolle. Pätevyysalue määräytyy tutkinnon mukaisesti.

Tutkinnon jälkeen osanottajille ei anneta kysymyksiin oikeita vastauksia tai muuta yksityiskohtaista tietoa materiaalista, vaan vain tieto läpäisemisestä tai hylkäämisestä. Tutkintoon osallistujalle voidaan ilmoittaa yleisesti, millä alueella hänen tiedoissaan tai taidoissaan on puutteita. Hylätyn tutkinnon tai sen osan saa uusia aikaisintaan kahden viikon kuluttua.

Tutkinnossa kokelaan on noudatettava valvojan antamia ohjeita. Kokelas, joka ei noudata ohjeita tai syyllistyy vilppiin, poistetaan tutkinnosta. Kokelas, joka on syyllistynyt vilppiin, saa osallistua uuteen tutkintoon aikaisintaan vuoden kuluttua.

Erilaisia tutkintotyyppejä:

- Tutkinto Taso 1
- Tutkinto Taso 2 sisältäen Tason 1 uudelleensertifiointin
- Tutkinto Taso 2, kun haluaa korottaa tasoa kesken kauden (tai kesken vanhan ohjelman)
- Uudelleensertifiointin tutkinto Taso 1
- Uudelleensertifiointin tutkinto Taso 2

Tutkinnot voidaan järjestää tarkastajakoulutuksen yhteydessä tai erillisinä. Kaikki tutkinnot järjestää tällä hetkellä Taitotalo (AEL-Amiedu Oy).

2.4 Näkötodistus

Nostolaitetarkastajalta edellytetään riittävää näkökykyä. Näkökyvyn todistamiseen riittää ns. Jaeger taulun nro 1 avulla tehdyn testin hyväksytty tulos. Jaeger-1 testissä kokelaan on kyettävä lukemaan Times New Roman N 4.5 tekstiä tai vastaavia kirjaimia (kirjainten korkeus 1,6 mm) vähintään 30 cm etäisyydeltä. Näkökyky vaaditaan vähintään toisesta silmästä, silmälasien kanssa tai ilman. Näkötodistuksesta on selvittävä, kuinka näkökyky on testattu ja siinä on oltava testin tulos.

3 Sertifiointin hakeminen

Sertifiointia varten on hakijan toimitettava Kiwa Sertifiointi Oy:lle hakemus, joka toimii samalla tilauksena. Hakemus koostuu täytetystä hakemuskaavakkeesta liitteineen.

Hakemisessa käytetään Kiwa Sertifiointi Oy:n kotisivuilta tulostettavaa lomaketta. Hakemusasiakirjoja ei palauteta hakijalle, minkä vuoksi hakemukseen tulisi liittää alkuperäisistä todistuksista kopiot. Työnantajan edustajan on aina vahvistettava hakemus allekirjoituksellaan.

Sertifiointielin tutkii toimitetun aineiston perusteella täyttääkö hakija sertifiointiedellytykset. Ellei sertifiointia voida myöntää, hakijalle ilmoitetaan, miltä osin hän ei täytä sertifiointiedellytyksiä.

3.1 Sertifiointihakemus

Uutta sertifiointia haetaan sertifiointihakemuksella. Uusi sertifiointi on esim. Tason 1 sertifiointi ensimmäisellä kerralla tai siirtyminen Tasolle 2 ensimmäistä kertaa (vaikka pohjalla on Tason 1 tai vanhan ohjelman mukainen ilman tasoa oleva sertifiointi).

Sertifiointihakemuksella hakija toimittaa seuraavat tiedot tai asiakirjat:

- hakemuskaavake
- todistus hyväksytystä suoritettuna sertifiointin tutkinnosta (Taso 1 tai 2)
- todistus osallistumisesta nostolaitetarkastajakoulutukseen (Taso 1 tai 2)
- työkokemuksen osoittaminen
 - Taso 1: työtodistuksen
 - Taso 2: 50 kpl tarkastuspöytäkirjoja (määräaikais- ja/ tai käyttöönottotarkastuksia) esim. pakattu zip-tiedostoksi tai yhteenveto/ referenssiluettelo tehdyistä tarkastuksista tai työnantajan selvitys (ei oma) 50 kpl tarkastuksista
- kirjallinen todistus tyydyttävästä näkökyvystä
- julkaisulupalomake

3.2 Tason korottaminen

Pääsääntöisesti Tasoa 2 haetaan edellisen sertifiointijakson päättyessä sertifiointihakemuksella. Tasoa voi myös korottaa kesken voimassaolokauden, jolloin voimassaolajakson päättymispäivä ei muutu, ainoastaan sertifiointin Taso muuttuu.

3.3 Uudelleensertifiointi

Sertifiointijakson päättyessä 5 vuoden kuluttua sertifiointin saamisesta haltijan on osoitettava, että hänen tietonsa säädöksistä ja määräyksistä ovat ajan tasalla. Osoitus tehdään osallistumalla uudelleensertifiointin tutkintoon.

Uusintatutkintoon voi osallistua aikaisintaan 12 kuukautta ennen sertifiointin umpeutumista. Hyväksytyn tutkinnon jälkeen voi hakea uudelleensertifiointia. Uusi sertifiointijakso alkaa samana päivänä kuin edellinen päättyy, mikäli uudelleensertifiointia haetaan ennen voimassaolevan jakson päättymistä.

Lisäksi arvioidaan tarkastajan edeltävän 5-vuotiskauden aikana tehtyjen tarkastusten asianmukaisuus tarkastuksista laadittujen pöytäkirjojen perusteella.

Uudelleensertifiointin yhteydessä hakijan on toimitettava seuraavat tiedot tai asiakirjat

- hakemuskavake
- todistus hyväksytysti suoritetusta uusintasertifiointin tutkinnosta
- tiedot mahdollisista haltijan toimintaa kohtaan tehdyistä valituksista
- kopioita tarkastuspöytäkirjoista (eri vuosille jakautuen)
 - Taso 1: 5-10 kpl käyttöönotto- ja/tai määräaikaistarkastuksia
 - Taso 2: lisäksi 5-10 kpl perusteellisia määräaikaistarkastuksia
- kirjallinen todistus tyydyttävästä näkökyvystä
- julkaisulupalomake tarvittaessa

Jos haet ensimmäistä kertaa Tason 2 sertifiointia, niin kysymys ei ole uudelleensertifiointista vaan Tason 2 sertifiointihakemuksesta.

3.4 Työnantajan vaihtuminen

Sertifikaatin haltijan työnantajan vaihtuessa sertifikaatti on uusittava ja siihen vaihdettava uuden työnantajan tiedot. Sertifikaatin uusimista työnantajan vaihdon seurauksena haetaan hakulomakkeella, jossa on oltava uuden työnantajan tiedot.

Kiwa HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2024-02-29	Sivu 7 / 9

4 Sertifikaatti

4.1 Muoto

Sertifikaatti toimitetaan paperiversiona hakijalle. Kiwa Sertifiointi Oy pidättää täyden omistusoikeuden sertifikaattiin.

4.2 Voimassaolo

Sertifiointin myöntämispäivämäärä on se päivämäärä, jolloin kaikki sertifiointivaatimukset on arvioitu täyttyneeksi. Myönnetty sertifikaatti on voimassa 5 vuotta sillä edellytyksellä, että haltija täyttää sertifiointiedellytykset ja tekee jatkuvaluonteisesti tarkastuksia.

Työnantajan on seurattava sertifioidun henkilön toiminnan jatkuvuutta ja fyysistä kykyä toimia tarkastustehtävissä. Työnantajan on myös pidettävä kirjaa sertifioidun henkilön toimintaa koskevista valituksista. Mikäli valitus on senlaatuinen, että se voisi aiheuttaa sertifikaatin peruuttamisen, siitä on ilmoitettava sertifiointielimelle.

Mikäli sertifioitu henkilö on samalla itse työnantaja, hän vastaa edellä esitetystä työnantajan velvoitteista.

Työnantajaa vaihdettaessa sertifikaatti on vaihdettava uuden työnantajan nimiin.

4.2.1 Eettiset säännöt

Sertifioitu nostolaitetarkastaja sitoutuu noudattamaan hakulomakkeessa määritettyjä tarkastustoiminnan eettisiä ohjeita. Eettiset ohjeet ovat:

1. Tarkastustehtävät on suoritettava ammattimaisesti, turvallisesti ja riippumattomasti.
2. Tarkastustoiminnassa on noudatettava voimassa olevaa lainsäädäntöä, standardeja ja tarkastusohjeita.
3. Sertifikaattia ja siinä mainittua NT-numeroa voi käyttää vain niiden nostolaitteiden tarkastuksissa, joihin tarkastajalla on sertifiointielimen myöntämä sertifiointi.
4. Rajoitettava tarkastustoimintansa vain sellaisiin nostolaitteisiin, joista hänellä on riittävä asiantuntemus.
5. Tarkastuksista laaditut pöytäkirjat on arkistoitava huolellisesti ja niitä on säilytettävä niin kauan, kun sertifiointiin perustuva tarkastustoiminta jatkuu.
6. Pidettävä luottamuksellisena tietoonsa saamat asiakkaiden tai työnantajien kaupalliset ja tekniset tiedot eikä julkista niitä ilman heidän nimenomaista suostumustaan.

7. Työtä ei saa missään olosuhteissa tehdä huumeiden, alkoholin, rauhoittavien lääkkeiden tai muiden vastaavien aineiden vaikutuksen alaisena.

Näiden ohjeiden vastainen toiminta saattaa johtaa myönnetyn sertifiointin peruuttamiseen tai pätevyysalueen rajoittamiseen.

Tarkastuksen riippumattomuus on varmistettava jokaisen tarkastettavan laitteen kohdalla erikseen. Riippumattomuuden vaatimus korostuu erityisesti silloin, kun tarkastus koskee tarkastajan oman työnantajan omistamaa tai hallinnassa olevaa laitetta, eikä laitteen kunnossapidosta vastaavan henkilön tulisi tällaisessa tilanteessa suorittaa tarkastusta.

5 Tietojen julkaiseminen

Sertifiointielin pitää voimassaolevista sertifikaateista luetteloa, joka on kaikkien halukkaiden nähtävissä Kiwa Kiwan verkkosivuilla. Henkilön nimitieto julkaistaan luettelossa vain henkilön kirjallisella suostumuksella. Hakemusasiakirjat sertifiointielin käsittelee luottamuksellisia.

6 Sertifikaatin peruuttaminen

Sertifioija voi peruuttaa sertifikaatin joko määräajaksi tai kokonaan.

Ennen sertifikaatin peruuttamistaertifioija pyytää sertifioidulta henkilöltä selvityksen tilanteesta. Sertifioijan halutessa ja tulkinnanvaraisissa tapauksissa asian käsittely annetaan sertifiointilautakunnalle, joka voi halutessaan ohjata asian käsittelyn sertifiointialueen tukiryhmälle. Lautakunta tai tukiryhmä antaa oman, sertifiointin voimassaoloa koskevan esityksensäertifioijalle. Sertifioija tekee sen jälkeen sertifikaatin voimassaoloa koskevan päätöksen.

Sertifikaatin peruuttamisen syynä voi olla

- Yli 12 kuukauden yhtäjaksoinen katkos tarkastustoiminnassa
- Henkilö rikkoo eettisiä toimintaohjeita
- Henkilö ei toimi tarkastustoiminnassaan annettujen ohjeiden, standardien ja menetelmäku-
vauksen mukaisesti
- Henkilön osaaminen tarkastustyössä osoittautuu riittämättömäksi (toistuva virheellinen toi-
minta)
- Henkilö antaa tahallisesti vääriä lausuntoja tarkastusten tuloksista
- Sertifiointihakemuksen yhteydessä annetut väärät tai harhaanjohtavat tiedot

Kiwa HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2024-02-29	Sivu 9 / 9

- Henkilö ei maksa sertifiointimaksujaan
- Henkilö ei ole vaihtanut sertifikaattiaan uuden työnantajan nimiin ja jatkaa tarkastustoimintaa entisen työnantajan nimissä
- Sertifikaattia käytetään tahallisesti väärin tai harhaanjohtavasti

7 Valitusmenettely

Jos asiakas, joka hakee sertifiointia tai jolle sertifikaatti on myönnetty, haluaa valittaa sertifiointia koskevasta päätöksestä, sen tulee 14 päivän kuluessa päätöksen saapumisesta toimittaa valitus kirjallisesti sertifioijalle.

Sertifiointilautakunta nimeää kutakin valitusta varten erikseen puolueettoman, esteettömistä jäsenistä koostuvan valituslautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Valituslautakunnan kokous pidetään 21 päivän kuluessa valituksen saapumisesta. Valittajalle ilmoitetaan vähintään seitsemän päivää etukäteen kokousaika, -paikka ja valituslautakunnan kokoonpano.

Sertifioijan päätös on voimassa valituslautakunnan kokoukseen asti. Kokouksessa sekä valittajalla että sertifioijan edustajalla on oikeus tulla kuulluksi luottamuksellisesti. Valituslautakunnan enemmistöpäätös on lopullinen.

Kielteinen päätös ei poista asiakkaalta oikeutta hakea sertifikaattia uudelleen.

8 Yhteyshenkilöt

Voimassaolevat yhteyshenkilöt löytyvät Kiwa Kiwan [verkkosivuilta](#).